



Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócn
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Cerstwosc da.



Njeh ty spěwaš
Swěrnje džětaš,
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Ziwnosc je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.



Serbiske njedželske łopjeno

W Budyschinje

1. februara 1931

Bauzen

Samolwity redaktor farat Byrgacz w Noskaczach. — Čištoć a naklad Ssmolerjez knižicziščetnje a knižatnje, sap. dr. i wobm. rul. w Budyschinje
Wulhadža kóždu šobotu a placzi šćwórczětnje 108 šlotych pjenjełtow

Čstojedžen Jesukoweho přjódčstajenja w tempłu (Čstwěččě Marje).

(Njedžela Septugesimae).

Mat. 21, 42—44.

Dženšnišči šwjedžen (druheho maleho rózka) je jedyn i tych w našim čažku posabnych, ale tola niz mjenje wážnych, dokelž hodowny rócny čaž wobšamnje, kiž je tak wuško šwjajany i přichodnym póstnym čažkom. Ssmny hodny narod Šbóžnika, nowe lěto jeho mjeno (wobřěsanje) šwjeczili, tač džěnka tón džěń, na kotrymž je jeho macž i nim šwój kemschichód džeržaka. W duchu widžimy dostojneho Simeona, kiž Šbóžnika na šwojej ruzy wošnje a Boha škwali ša wulke šbožo, šo je jeho přšed šmjerczu hišćje widžecž šměl, kotry rjany šerluš tež w našich špěwaškich namakamy wot Duterana nam šbašnjeny (čzo. 745, čžemy jón, hđžež je nješnaty, šnowa wufnyč a rady špěwacž, je próžy hódny). Tač, tač Simeon, čžemy tež my Boha škwalicž, šo je nam šwětko Šbóžnika darik a šdžeržak, šo w čžemnosći wjazn nješedžimy, šo mamy jeho ša podložč naščeje wěry. A na to špominacž čžemy, tačte šdobne a pobožne wašćnje je, hđž macžerje tež džženšnišči džěń pola naš hišćje šwój kemschichód wošebje šwjecza po přšikladže šbóžnje knježny Marje, Šbóžnikoweje macžerje. A šo napominacž čžemy, tačte štare wot wótzow namřete (herbowane) wašćnja w čžesczi mēč a rady dale wufonjecž.

Na to přenje, šo mamy džěnka hišćje ras wróčzo hla- dajo na žyly hodowny rócny čaž Boha škwalicž, šo je nam

šchrystuška ša podložč naščeje wěry dač, počaš naš našch tekst wo rózlnym kamjenju. Šaj derje tym, kiž maja jeho ša rózlny kamjen; bēda tym, kiž jeho njehaja šnacž. Tač byčmy škrótka myšle tutoho teksta wupraječ móhli.

Našch tekst naš nusuje, šo prašćecž: čžohodla w šchrystušku našče šbožo widžimy, čžohodla přšezo wo nim rēcžimy. Šaj džiwne je přšed našchimaj woczomaj, šštož šo w nim nam šjewi. Šđž šej wobšladamy čžłowške štawišny, tač daloko tač je šnajemy, špójnajemy tutón džiw, šo woprawdže wšcho na njeho počašuje. Wšcha čžłowška wěra wjedže k njemu, wšchudžom čžakaja wot štarych čžakow na njeho. Wšchelatora je tuta nadžija a tola napošledk šašo přšesjedna. Tač je, tač by wona i přenich čžakow čžłowjestwa wšchěch přšewodžaka, tač by Bóh šam tutu nadžiju w čžłowjekach šdžeržak, šo by ju w prawym a špodobnym čžaku dopjelnik. Šako šo šnjēs narodži, bē tuta nadžija wšchudžom najšbole žiwa pola Židow tač tač pola druhich, tač šwi. Pawoł přšče: šako bē čžak dopjelnjeny, poška Bóh šwojeho šsyna. A tač je Bóh i nim hromadže był wot přenjeho dnja jeho žiwjenja šem, tač je jeho šwarnowal přšed leščzu šherodascha. Šizom tu šo šjewi: W šchrystušku je nam něšto jednorasne date. Šđž potom šladamy na jeho ššćčenje w Jordanje, přšči kotrymž Bóh šam šwědczi ša šwojeho šsyna, njeje wjazn dwělomne: Wón je tón woczakany Šbóžnik wšchěch ludow. Wšchēdžemy potom jeho dalšče žiwjenje, to widžimy přšezo šnowa Božeho Ducha w nim ššćłowazeho. Šštož čžłowjekajo nješku šami špójnacž móhli, šštož pač najwážnišče je ša naš wědžecž, je wón nam šjewik: Bóh našch Wótz, my jeho džěčzi, wušwoleni k jeho krašnosći, niz šhubjeni, ale přšes wěru wumóženi k dobremu,

f Božemu kralestwu. A wobhladajmy řej napořledř, řak je wón w tnyh řkuttkowaf, řiř řu řa nim řhodřili, to ř nowej wěřtořczu widřimy: řdžeř tajřa lubořcz je jehodla, to dyrbi wón wot Boha bycz. řaj řdžeř wón řnjeři, je lubořcz; řchtoř pak w lubořczu wořtanie, wořtanie w Bořy a Bóh w nim. řdžeř řhryřtuř je, tam je Bóh, wón je Boři řsyn, wón je tón rózřny řamjeń, řřchi kotrymř řo duchojo dřeřa. Derje pak tym, řiř do njeho wěrja, řiř maja rózřny řamjeń řa podložř, niř jenoř w řeczach, ale woprawdře řa podložř řiwjenja, řich budře ř nim njebeřřke kraleřtvo.

Runje řak wěrny pak teř je to druhe, řchtoř řnjes řam praji, „řchtoř na tón řamjeń padnje, budře řo rořrařcz; a na řohoř pa. wón padnje, toho budře rořmjařcz.“ řak řařnje widřimy runje w nařřim czařu wěrnořcz tutnyh řłowow! řdžeř wón wjařy řnjeřicř njeřmě, řak w řuřowřřkej, tam řadny duch řo njeřmě pořařcz, cžemnořcz řnowa řřchřřwa řemju a mrořota ludři, a woni řo rořrařa, řhubja řo w bjeřtóncznyh pořpřtach, řak byřhu řebi řami pořhacř móhli, a njemořa tola, dořelř řu podložř řiwjenja řhubili: Boha. řdny cžłowjeř řak na pucz řřchřndře, řdžeř jenoř řwonřowne přta, rořwjařa řo pomalu wřřho, wořtanie napořledř duchowna puřczina. To je Boře řřřořtanie, řak je řřřořtař cžłowjeřkow, řako řhřřhu w Babelu wěřu twaričř. řak budře teř dženřa wřřchěh rořmjařcz, řiř jeho njeřhaja pořřuchacř. řjeměř je řiřchczje najmjeńřře, řchtoř ř tajřeho řpjećowanja řřchczřwo Bořeř woli nařtanie, řřłduje pak ř njeho napořledř řadwěłowanie. řjewidřimy to teř na řidach, kotrymř je řnjes řwoje řłowa najpřjedny prajiř? Bjeř měřa řu rořpřřřeni na řylej řemi! Běda wřřchěm, řiř njeřhaja mudri bycz a pola njeho wuczřek přtaczř! To pak teř řa nař řu řłowa pořuty. Wiđimř, řdžeř nařř lud řřchřndře, řdny njeřhaja pořřuchacř. řřim twjerdřřřcho pak ty na Boha a na jeho řhryřtuřa twariřř, cžim řřřje je móřnota, řo řo řiřchczje wřřho řařo pořěpřřhuje.

řak řřřřři řodowny rócřny czař řa nař ř řřřřřm nařpominanjom, to, řchtoř je řo nam řařo řřchřpowědařo, w dořbrej wutrobje řařřowacř, řo by płod řřchřnjecř mořło. řch řo njebyřřmř řenje řo řpjećowali, niř w duchu a niř je řřřřřami, řřchczřwo Bořeř hnadnej woli, kotrař je nam w řhryřtuřu nowe řwěřło řiwjenja řařwěczřřa, ale řo byřřmř, řak řimeon, wřřřali a řřwalili: řnjeře něřř puřřczřřřch řwojeřo wotrocřřa ř měřom, řřchetoř mojej woczř řtej řwojeřo řbořřřřa widřřřej, a řo byřřmř, řak řarija, wařřřnja wótřow wřřřořo wařřili a řa nimi a w řich wěrje řeřřřa nařřchego řbořřřřa mjenowali a cžejczřřili! řamjeń.

O řeřu, řwěřło ludři, wřřchěh wěrnyh řadanie,
 řy řřchřřhadřamř řřudři na Duřha cžěrjenje
 Do řwjařniřy něřř řwojeř' řak něřř řimeon,
 ře přtaczř ř wěřu řwojeř a řřpicř řřchęd řwój řřon.

řy tebeř nam'řacř řměřy na řořřřm měřczje tu,
 řdžeř tebeř byđlicř wěřy po řwojim řřłubjenju.
 O lubořcz niřo měřy, řo pořřchczř řhzejř teř nam,
 ře braczř na ruřy wěrny řak řbořřny řřchędřřwřř tam!

Budř blyřchczř nařř na dnju řbořa a řwěřło pod řorřom,
 Budř řłónřo, řdnyř nam řrořa, řřł hnadny pod řřchřřom,
 ře řhabřanřu budř řřřa, we nuřny wjeřeře,
 ře řwjařřach pomozř přawa, we řmjeřczřř dořhczje.

řaj, řaj, řa řřm we wěrje cže, řeřu, widřřak tu;
 řjedř řwěř řo na mjeř měři, mi tebeř njewořřmu.
 řa byđłu w duřřhi řwojeř, a w mojej byđłřřch ty,
 ře djeřřu ř řuřu řwojeř we wěrje wjeřeřny.

ř řerujalema.

řjedawno přřachu wo tym, řo je přořeřor řuteniř řerujalemeřje univerřřny namakal ořřuarium, to je řařchcz řa řořczje řemřřnyh, na řerujalemeřřřch pohřjebniřřchczach, kotryř je měř napřřřmo: „řeřuř, řořeřowny řřny.“

ře to řoho ř nař molřlo? řnyřłu, řo niř! řje řnajmjeńřřřa niř!

ř tola je tuta powjeřcz byřa řa řich wjeře to, řchtoř je woda na młnyřte řořo. řo hnřdom pořředni wuřbyřř tu řřajimř, přajimř, wupřajejo měńjenje a mnyřłe tajřřch: „řotajřřim je řeřuř řořeřowny řřny ř Nazaretha w rowje wořřak. řeřo cžěło je řřło řak te druhřch řidow. řeřo řořczje řu jeho řřchřwujni do tuteřo řařchczřa hromadřřili, řo byřhu řa dařřře pořřhowanja řuma měři. řotajřřim pak njeje řeřuř jutřny je řmjeřczje řřnyřł! řotajřřim je tórnořcz, wěřicř do řřanjeneřo řeřuřřa!“

ř tute młnyř młěja dale tajřu muřu a řich wjeře měńi, řchtoř wě řak běřa je. řeř hłaj, řuta cžorna!

To njeje přřni řřřcz řak. řařřajnje je to řak. řeřdžeř něřajřři wuczěny řmudrowa řebi něřřto a njemořeřře řo řdžerčez a wurayř to ertnje abo da řo řamo cžřřchczczcz — a řiřřo maju to njewuczěni a pořłnowuczěni řa řpřawnu wěrnořcz. řořeře řo to řřawa, — a to je džiwno a řařo niř džiwno! — řdny řo tuta nowa mudrořcz něřak řodři řřchczřřwo bibliji, řřchczřřřřřřřř wěrje, řeřuřej, Bohu wuřřiwacř. řopomnimř na: „řeřuř njeje dořřřa řřny byřł.“ řbo: „čłowjeř pořřhadřa wot wopřřny.“ řbo: „řřchřřřo nařřa řamo wot řo a jene ř druheřo.“

řak řo to cžini! řři řami, řořřř řnadř něřřny řřchřřłowachu řłowu: „řeřuř njeje dořřřa řřny byřł,“ řřřřa něřř do řwěřa řřbjenu nowu mudrořcz: „řeřuřowny řow a řořczje řu namakali!“ řudřa woni řhřcz řařřřřny wořřaczř? řřje niř. řak pak něřř je řwojřch wuřřořczow wuńdu? To jene měńjenje tola to druhe řadaja!

řořeře je řřřřřowanjom řu řajře mudrořczje, — tu wěřo njeměnimř něřřłe přoř. řuteniřa a jeho namakanka — řdny řo řako řniři abo řniřři po řřřřřřřřřř rořřřřřřřř a wot ludři, řiř njedopřřnawaja, řpóžerařa. řulke rořřřřřřřř mairřřřřřřř mnyřłow, řotreř řu tola řiřřo řařo řřchewinjene, pořřhadřa ř tořo. ř řo řřřřřřřř, miliřny njemořeřa ř řich dařřřnyh pařorow wuřřwobodřicř, to řu řczěřwřři — cžłowřřeře wuczěnořczje, — abo tórnořczje?

řořelř je řajřa wořřanza dla řamnyh řořczow něřajřře řeřuřa, řotreřoř nan řořeř řeřařře, nařřawa, řu njęřřonřřny wuczěny, teř cži, řořřř ř přoř. řuteniřom hromadu dřeřřa, wřřchłeřeřo wořřewili. řjes druhim wupřajřřu, řo řebi přořeřor teř ani řwěřil njeje, podobneře mnyřłicřřř wupřajřcz, řacz řunje byř wón přřni byřł, něřřto řajře přajřcz.

řimo tořo pořřajuja na to, řo je mjeno řořeř mjes řidami řak řara rořřřřřřřř, a řo je to něřřny teř mjeno řeřuř byřł, dońřř potom řida řřchczřřwo řeřuřej řazareńřřřemřu njedopřři, řo řo řidřa tuteřo mjena wořřajřřu a řwojřch řřnow wjařny řak njemjenowachu.

řak řo to cžini! řidřa njedawaja tuto mjeno „řeřuř“ řwojim řřnam řidny dla, mny řřchczřřřřřř řo njedawamř cžejczřowanja a poniřnořczje dla.

ředny ře řpřřaczłow přřře něřdžeř: „řořło je móřno, řo řiřchczje dařřřř ořřuarium ř napřřřřom „řeřuř, řořeřowny řřny“ namakamř. řchřo potom? řajęřdu řebi potom řajřny mudracřřny do řłořow we wótřej řwadře, řotre ořřuarium něřř řřowa řořczje řeřuřa řazareńřřeřo? řutón řpřřowaczł je řřař a cžłowjeřow.

Zeitze evangeliškim, kotič tam nušu čerpja, pōkřala a darika 110 zentnar bėrnaw. Fabrikanta w Zeitzu řo pšchi tutym řkutku řiřeřcijanřkeje lubořće ř tym wobdželi, řo wjeřbu bėrnaw na řeleřnizy řaplaczi. Kōždy, řiž je řwonka dawka a ma 2 džěřci, dořtanje 1 zentnar, kōždy ř 3 a wjaz džěřcimi, dořtanje 2 zentnarjeje bėrnaw abo bunow, kař řserbja wokolo Lubija praja.

Wo mandželřtwje piřadymy njedawno. Kař powřittow nje řo nuřa mandželřtwa ipōřnawa a řdobom řtrachi a brachi, kotreř ř njeje pokhadžeja, řa to mohli jara wjele přikřadaw dodacř ř tym, kotreř naspomnichymy. Jedym budř tu řnajmjeňř řa hiřcže naspomnjem. A nowemu řetej, — potajřim teř do bamřoweje enřřkřli — wojewi řendželřřki biřkop w Chicheřter pařřřřki řiř. W tutym wuřtupuje ře wiřeje řhutnořcžu řa řwjatořcř mandželřtwa. Mjes druhim wōn w tutym piřmje praji: „... Doniř naju řmjercř njedželi!... řdny wōj wobaj njeřřtaj kručje a řprawnje rořřudřenaj, řwoje řlubjenje džeržecř, řdny wōj řkřichataj do tny, kotič mēnja, řo je mandželřtwa jenoř eřřperiment a řo mōžetaj tutōn eřřperiment řkōncřicř, řdny po waju wocřatowanju njeje, prořřu řa waju, řo njebyřřtaj ř wėrowanju do Bořeho domu přikřiřkōj. Čři, řiř njeřřu řwōlniwi, mandželřtwa tař řrořumicř, kař řo řyřke řrořumja, mōžeja řakōňře wobřwėdčenje mandželřtwa teř na řtawniřtwje dořtačř. Teř řwėrowanje přehed řtawnikom je řeremonija, kotrař hromadu wjeře; ju njemōžeř ř lořkeje wutrobu naboř řtajičř. řwėrowanje w řyřkwi řtaji pař přehed waju wařnořcř řiřeřcijanřřeho mandželřtwa a řadym řakōňřaneho parlamenta njemōže jeha řkarakter přehemēnicř...“

řtoř řwjeřela. řižo to řwjeřela, řo mōžemy dny a dny nēřřto pod tutym napřřřmom wojewicř, a řřtoř dženřa wojewjamy, to řwjeřeli a řwjeřela mnoho řtaryň a řhorny a řipryň evangeliřkeje wořadny Althütten. W tutej řkutkrije evangeliřki řhor mandoliniřtow. Tuczi řu wobřamknyli, tny wořadnyň, kotič njemōžeja wjazy w Bořim domje Bořu řkřububobuřwjeřcicř, na řiň narodninay řwjeřelicř domay ř hru a řim tař přehinjeřcř polřrow a řbořopřehere wořadny.

Wřchelate ř bliffa a řalofa.

ř Lubija. řhonimy, řo řu řižo řnjeřojo ř wjeřřeje řicřby, kotrař bē řo řa mēřtno noweho řuperintendenty řamolwřka, namjetowani a řo řu tute řři namjety wobkručjene. řředowanja tutnyň řiřoň budžeja dře w tutym mēřazu.

ř Lubija. Tu je řo řamēřtnika přehed nēřřto čřařom „řhula řa widřenje“. Wona je wotnořka toho řhibanja, kotreř je amerikanřři řekař dr. Bates (wupraj: bets) řbudřil. Tutōn wucři: „Budř dobrocřiwny přehereřřivo řwojimař wōčřkomař! Njematruj jej a ř tym řam řo ř tym, řo přchi njedokřahazym řwėtle čřitařř, piřařř, džekřařř atd. W teř ř tym niř“, wōn praji, „řo řřilu abo nawocřnizy nořnyň. Nawocři řu martra řa wocři a řa tebe. řunay řo řhoremu, řiř dny ři řiřom řhodřicř.“ řo tym džekřaja nēřř te te „řhule řa widřenje“, kotreř ř tutoho řhibanja pokhadžeja. řimo Lubijřřeje mamy tajku teř w řitawje. řřtoř njeje dořpoňnje řlepny, ř tym řo tuta řhula řabėra a je řižo mohřa řim wjele pomhacř. Njeje to po jeje wuprajenju řane řojenje, ale „wucřenje, řhula“ řřlowna wėř přchi tym njeje jenoř přchi tym operaczi a tny řři, ale milina, řwėřny wřchelateho řařu a wēřte řwucřowanja čřeka, ř kotrymiř ma řo wōčřko řwucřowacř. řořa řyřka njewuřřiwaja. řřlowny rořdřel mjes dr. Bates a dořalnym řekařřtwom a řdo-

bom optikařřtwom je, řo njeje řlinja abo řkōčřowka tař jara rořřudna řa to, řo widřicř abo njewidřicř, ale wōčřko jara řyřř, řyře řabluko; a teř řařo tuto niř řame a niř najbōle, ale to duchowne wōčřko. — Wny wo tym piřamy tořobla, dořel řo w tutej nowej wucřbje, jeli řo dořjelni, řřtoř lubi, wicřimy hōbriřki přehewrōt a wulki řpomōžny pořřup a dořyřř. W tuta nowa methoda ma dořcř řwėdřow řa to, řo wona mōže pomhacř. Čřlowjeřojo, řiř 10, 20, 38 řet řyřlu nořřachu, nje-nořřa řanu, ale widřa a teř tajny, kotryň mēřachu tařřeř řa řlepny. ř tutym pokřřtom čřemny wicřech mařowidřaznyň a řewat na wōčřka čřerpjaznyň na tole ředřřbliwnyň řcřiničř, řo bychu pruhowali a řo, jeli řo maja dowėru, do tutoho noweho řwucřowanja podali. Mamy tutōn podawř řa řkutř lubořće ř bliřřchemu.

ř Truřez. řajřtariřki wobnyřel nayeje wjeřki, ř. wumēnkař ř. řelřa, řwjeřeřře 18. januara řwoje 93. narodniň. Bōh tōn řnjes jemu řpořcři, je řtrowny a čřily řwjeřcicř. ř tymi, řiř jemu řbořo přeherachu, wuprajamy teř my jema řwoje wutrobnje řbořopřehere. řiři wicřech 93 řetach njeje pař wōn tola hiřcže najřtariřki řtaw nayeje wořadny, kotreř je jara dořhe řeta je wicřeje řwėru jara řyřkwiēř řkřuřil. řajřtariřki je ř. wumēnkař řan řuř w řepikakach, kotryň je w oktobru řandřeneho řeta řižo řwoje 94. narodniň řwjeřcřil.

ř Wōřlinka. W řařřřym řecře bēře řicřba narodow we nayeje wořadje 49, 22 hōřzow a 27 hōřzow, wnyře tořo morwonarodřenaj dwojnikaj. řjemandželřřkiň narodow bēře 6. 43 džecři bu tu řicřčenyň a jenoř 37 řonfirmėrowanyň. řřhipowėdanjow bēře tu 30, wėrowanjow pař 26. Wumrėřo je 28 wořobow, najřtariřa ř nich bēře přehes 88 řet. W přenim řecře řiwjenja wumrėřřtaj jenoř 2 džecři. řhowanjow bēře 33, ř nich 6 na nowym pohrjebniřcřju w Čřiřowje. řicřba řpowėdnyň je řhėtro řpadnyřa na 1743. řjes nimi bēře 71 řhornyň a řtaryň, řiř buchū doma woprawjeni. Wunōřř řbėřkow bēře 270 řr. W nowym řecře čřyř Bōh teř dale nayeřu wořadny řohnowacř a řřřřrowacř.

Do řslepoho řtrowi nayeř njedřelnik ř nutrym „řomhaji Bōh!“ a přehere řwojemu řwėrnemu přehereřeje ř. řararje řandriřeje wutrobnje Boře bohate řohnowanje a ř tym wjele řbořa řa wařny dřen. řmedřeře tola řnjes řarar njedřelu řwjeřcicř 40řetny jubilej řwojeho řařtojňřeho řkutřowanja. řjebob řarar řrōřak je jeha přehed 40 řetami w Budeřcřanřřim Bořim domje ordinėrowař; 40 dořřicř řet je, kař to dořyřka njednyřřjalo řinař byčř pola řynow nayeřeho mařeho řerbřřeho řuda, řwojemu řerbřřemu řudej řwėru řkřuřil. We řwojeje řerbřřeje řslepjanřřeje wořadje řmedřeře nēřř řwjeřcicř tutōn řadny jubilej. řayeř njedřelnik řjednocza ře řwojim řbořopřehereřom teř wutrobnny dřak řa wicřo řobudřeko a řa wicřu pomoz přchi rořřeherejenju. Bōh tōn řnjes řaplacř a řohnuj!

ře řslepoho. řarodřřilo je řo 121 džecři, 66 hōřzow a 55 hōřcřřow, mjes nimi 3 morwonarodřennyň. řicřčenyň bu 127 džecři. řicřčeniřřki řlub je wobnowřko 52 džecři, 24 hōřzow a 28 hōřzow. Wėrowanyň je 56 mandželřřkiň porow. řemrėřo a na 8 wořadřinyň pohrjebniřcřčach pokřowanyň bu 47 wořobow. řpowėdnyň bēře 4625 a to 1712 muřřřkiň a 2913 řōňřkiň; na nēřřkiň řwjeřeřenjach je řo 947, na řerbřřkiň 3678 wořobow wobdželřko. Doma woprawjenyň bu 99 wořobow.

řiřřrowanje: ř. w řu. řa řerag. — ř. we ř. řa řřřřřř.